

TEZKOR QIDIRUV FAOLIYATIDA CHET EL FUQAROLARI TOMONIDAN SODIR ETILADIGAN JINOYATLARNI FOSH ETISH FAOLIYATI

Abdurahmonov Diyorbek Doniyor o'g'li

Annotatsiya; *Ushbu maqolada Tezkor qidiruv faoliyatida chet el fuqarolari tomonidan sodir etiladigan jinoyatlarni fosh etish, ko'p jihatdan, xalqaro hamkorlik, huquqiy-hujjatli bazani takomillashtirish va zamonaviy texnologiyalarni qo'llashga bog'liq. Bu borada tezkor xizmatlar va boshqa idoralar o'rtasidagi hamkorlik va ma'lumot almashinuvi to'g'risida so'z yuritiladi.*

Kalit so;z; *tezkor, qidiruv, chet el, fuqaro, jinoyat, fosh etish, qonun, hujjat, davlat, imkoniyat, tergov, jarayon, til, hukumat, fuqaro, guvohlik berish, xalqaro, harakter, gurux, tajriba.*

Аннотация; *В данной статье раскрытие преступлений, совершенных иностранными гражданами в ходе оперативно-розыскных мероприятий, во многом зависит от международного сотрудничества, совершенствования нормативно-документальной базы и использования современных технологий. В связи с этим ведутся разговоры о сотрудничестве и обмене информацией между экстренными службами и другими ведомствами.*

Ключевое слово; *оперативный, поиск, иностранный, гражданин, преступление, разоблачение, закон, документ, состояние, возможность, расследование, процесс, язык, правительство, гражданин, свидетельствовать, международный, характер, группа, опыт*

O'zbekiston Respublikasi prezidenti "Ba'zi davlat organlarining faoliyati takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi qonunni imzoladi.

Qonun Qonunchilik palatasi tomonidan 2019 yil 9 dekabrda qabul qilingan, Senat tomonidan 2019 yil 14 dekabrda ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi qaror qiladi:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan 2019-yil 22-oktabrda kiritilgan "Tezkor-qidiruv faoliyati to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 10-moddasiga o'zgartish va qo'shimcha kiritish haqida"gi QL-583-sonli O'zbekiston Respublikasi qonuni loyihasi birinchi o'qishda qabul qilinsin.

2. Ushbu Qaror qabul qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Tezkor-qidiruv faoliyatining asosiy vazifalari Tezkor-qidiruv faoliyatining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: inson huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini, yuridik va jismoniy shaxslarning mol-mulki himoya qilinishini, shaxs, jamiyat va davlat xavfsizligini ta'minlash; jinoyatlarning oldini olish, ularni aniqlash, ularga barham berish va ularni fosh etish, shuningdek jinoyatlarni tayyorlash va sodir etishga daxldor shaxslarni aniqlash hamda toppish kabi vazifalari mavjud.

Chet el fuqarolari tomonidan sodir etiladigan jinoyatlarni fosh etish, tezkor qidiruv faoliyatida o'ziga xos qiynchiliklar va xususiyatlarni taqdim etadi. Bu jarayon, birinchi

navbatda, quyidagi omillar bilan bog'liq:

1. Huquqiy-hujjatli bazaning murakkabligi: Chet el fuqarolariga nisbatan jinoyat ishlari, o'ziga xos huquqiy tartibga solinishi, ikki yoki undan ortiq davlatning qonunchiligini qo'llashni talab qilishi, ekstraditsiya va hujjat almashinuvi kabi masalalarni o'z ichiga olishi mumkin.

2. Tillararo to'siqlar: Tergov va sud jarayonlari, Chet el fuqarolari bilan aloqa qilishda tillararo to'siqlar, tarjimonlarni jalb qilish zarurati va muloqotning samarasizligiga olib kelishi mumkin.

3. Chet el fuqarolari o'z mamlakatlariga qaytib ketish imkoniyatiga ega bo'lib, tergov jarayonini murakkablashtirishi, guvohlik berishdan bosh tortishi va jinoyatni yashirishga harakat qilishi mumkin.

4. Chet el hukumati bilan hamkorlik: Chet el fuqarolariga nisbatan jinoyat ishlari, o'ziga xos xalqaro hamkorlikni talab qiladi, ayniqsa, jinoyatning transmilliy xarakterga ega bo'lishi holatlarida.

5. Jinoyatchilarning tarmoqlanganligi: Chet el fuqarolari tomonidan sodir etiladigan jinoyatlar, ko'pincha, tarmoqlangan jinoyatchilik guruhlarini tomonidan amalga oshiriladi, bu esa, jinoyatni fosh qilishni yanada qiyinlashtiradi.

Tezkor qidiruv faoliyatini amalga oshirish uchun quyidagi choralar

- Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish: Chet el hukumati bilan hamkorlikni kuchaytirish, ma'lumot va hujjat almashinuvi, qo'shma tergov o'tkazish va boshqa chora-tadbirlarni amalga oshirish. Tarjimonlarni jalb qilish, o'zlashtirish kursi va resurslarni taqdim etish orqali tillararo to'siqlarni bartaraf etish.

- Huquqiy-hujjatli bazani takomillashtirish: Chet el fuqarolariga nisbatan jinoyat ishlarini tartibga soluvchi qonunlarni takomillashtirish, ekstraditsiya jarayonini soddalashtirish va hujjat almashinuvi uchun qulay shart-sharoitlar yaratilishi. Chet el fuqarolari tomonidan sodir etiladigan jinoyatlarga qarshi kurashish uchun tezkor qidiruv usullarini takomillashtirish, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash va tajriba almashish. Chet el fuqarolari tomonidan sodir etiladigan jinoyatlar haqida jamoatchilikni xabardor qilish, jinoyatlarni oldini olish va jinoyatchilarni fosh etishga yordam berish.

ADABIYOTLAR:

1. Sheyfer, S. A. Rossiyskiy sledovatel - issledovatel ili presledovatel? / S. A. Sheyfer // Rossiyskaya yustitsiya. - 2010. - № 11. - S. 34-36

2. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat va jinoyat-protsessual qonunchiligini takomillashtirish Konsepsiyasi:

3. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksi

4. jinoiy sud jarayonlarida transmilliy uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurashning samarali usullari. Bryus g. oh.

5. A.Y. Norboev yuridik fanlari nomzodi, dotsent.

6. T. Aripov - yuridik fanlari nomzodi, dotsent.

7. T.R. Ochilov yuridik fanlari nomzodi .